Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 84 | JERSEY CITY and NEW YORK, | FRIDAY, MAY 3, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | П'ЯТНИЦЯ, 3-го ТРАВНЯ 1996 р. | Ч. 84. РІК CIII

Санітарних норм дотримуватимуться більш рішуче

Київ. — 30-го квітня Уряд прийняв рішення про вжиття невідкладних заходів щодо підвищення санітарних норм в Україні, оскільки збільшилося число випадків захворювання на небезпечні інфекційні хвороби, повідомила УНІАР.

На засіданні Постійної урядової комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, яке відбулося під головуванням віцепрем'єр-міністра Василя Дурдинця, затверджено плян цих заходів. Міністерствам, відомствам України, урядові Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопільській міським державним адміністраціям доручено зробити все для поліпшення постачання питної води і забезпечення належного санітарно-технічного і санітарно-гігієнічного стану підприємств харчової, м'ясної і молочної промисловости та об'єктів громадського харчування і торгівлі. Крім того, доручено забезпечити належний стан каналізаційних мереж і прибудинкових територій, подбати про очищення їх від побутового сміття. До порушників санітарних норм та вимог буде вжито „гострі санкції".

Згідно з висновком учасників засідання, причиною вкрай незадовільної епідемічної ситуації, є якраз те, що люди змушені користуватися недоброякісною і бактеріяльно-забрудненою питною водою, а також споживати харчові продукти сумнівної якости.

Комісія відзначила, що тільки в березні цього року в Україні зареєстровано 2,496 випадків гострих кишкових захворювань. Особливу тривогу викликає спалах такої небезпечної інфекційної хвороби, як гепатит у Севастополі, Криму, Дніпропетровській, Луганській і Харківській областях.

Ці та інші небезпечні захворювання, відзначали учасники засідання, загрожують здоров'ю та життю людей, завдають державі великих економічних та соціяльних збитків та знижують її міжнародний престиж.

Криза виплат шкодить економіці

Київ (УНІАР). — Криза виплат є сьогодні однією з найболючіших проблем, яка перешкоджає досягненню економічної стабілізації в Україні, відзначено 30-го квітня на засіданні Кабінету Міністрів.

Але не менш серйозним визнали учасники наради низький рівень відповідальности керівників за бюджетну дисципліну.

Засідання проходило під головуванням прем'єр-міністра Євгена Марчука. Участь у ньому брали Президент Леонід Кучма, перший заступник голови Верховної Ради Олександер Ткаченко, голови парляментарних комісій, народні депутати, директори низки великих підприємств.

Відомо, що неплатежі існують і в країнах з розвинутою економікою, де вони є засобом пристосування виробників до конкретних умов та ситуації на ринку, особливо за обмеження банківського кредиту. Але в Україні ці процеси відбуваються у значно складніших умовах переходу від централізованої до ринкової економіки, головні риси яких були з'ясовані у доповіді Президента. Зокрема, це швидке накопичення взаємної заборгованости суб'єктів господарювання у номінальному виразі, накопичення обсягів неоплачених платень.

Занепокоєння викликає і те, зазначалося на засіданні, що прибутки підприємств майже не використовуються на погашення заборгованости та подолання кризи виплат. Наприклад, торік у промисловості на виробничий

(Закінчення на стор. 3)

Відбудеться семінар з електричної енергії

Джерзі Сіти, Н. Дж. — До ЗСА прилітає в п'ятницю, 3-го травня, група 45 осіб з України, щоб взяти участь у семінарі електричної енергії, який запляновний для українських фахівців на дні від 6-го до 12-го травня. Семінар буде відбуватися в Миртл Біч у Південній Кароліні і Рошелл Парку в Ню Джерзі у формі доповідей та панелів, у яких братимуть участь спеціялісти з ділянки електротехніки з України і ЗСА.

Українську делегацію очолює від Міністерства Енергетики та електрифікації України Іван Ільєнко і Василь Котко, заступник голови атомного комітету України. У складі делегації є керівники та провідні спеціялісти паливно-енергетичного комплексу України, фінансисти, провідні спеціялісти з міжнародних відносин, керівники енергетичних об'єднань та електростанцій і керівники науково-дослідних та проектних інститутів. Основною метою семінару є ознайомлення з досвідом в тих ділянках ЗСА.

Семінар, що має назву „Еленерсем" організують інженери-спеціялісти з ділянки електричної енергії в ЗСА під проводом інж. Нестора Колця і д-ра Юрія Гели. В програму відвідин української групи спеціялістів вложено також крім наукової програми відвідини Вашінгтону із зустріччю біля пам'ятника Т. Шевченкові, оглядини Ню Йорку з відвідинами Українського Музею та вечерою в Українському Народному Домі в Ню Йорку у суботу, 11-го травня. Вечір організує інж. Володимир Гнатківський.

Б. КЛІНТОН ПРИЙНЯВ Я. АРАФАТА У БІЛОМУ ДОМІ

Вашінгтон. — Ясір Арафат, керівник Палестинської визвольної організації, у середу, 1-го травня, вперше зустрівся сам на сам з президентом Биллом Клінтоном у Білому Домі. Досі він хоч і бував у Білому Домі, то завжди поруч ізраїльського прем'єр-міністра.

У 45-хвилинній зустрічі в Овальному бюрі Президента, Я. Арафат зазнав неабиякого вдоволення, коли слухав спрямовані в його сторону похвали. Президент віддав Я. Арафатові належне за його відвагу та дотримання даних ним зобов'язань щодо усунення зі статуту ПВО точки про збройне знищення Ізраїля та дальших намагань полагодити спірні питання мирним шляхом. У свою чергу Я. Арафат підкреслив важливу ролю президента Б. Клінтона у здійсненні миру на Близькому Сході.

Прийняттям Я. Арафата у Білому Домі президент Б. Клінтон засвідчив перед світом, що ЗСА завжди підтримають тих, які справді намагаються полагодити будь-які конфлікти мирним шляхом. Крім того ця зустріч дала до зрозуміння, що ЗСА підтримують кандидатуру Шімона Переза на прем'єр-міністра Ізраїля, як партнера Я. Арафата у мирних заходах на Близькому Сході.

Обговорюючи різні питання, Президент приобіцяв Я. Арафатові звернутися до західніх і арабських країн, щоб дотримали своєї обіцянки щодо фінансової допомоги для палестинців, бо це є конечним для успіху дальшого процесу замирення.

Державний комітет атомної енерґетики очолив Віктор Чебров

Київ (Р. Р.). — Тут 25-го квітня віцепрем'єр-міністер України Павло Лазаренко представив працівникам Державного комітету атомної енерґетики нового голову — Віктора Чеброва.

Для колективу це людина своя. Досі В. Чебров працював начальником виробничо-технічного управління при цьому комітеті. П. Лазаренко порадив новому керівникові негайно взятися за комерційні структури, які заборгували 18 трильйонів карбованців Росії та три трильйони Запорізькій Атомній Станції.

Головна мета, зазначив віцепрем'єр-міністер, — це створити систему енергозабезпечення України, за допомогою замкнутого циклу, Україна повинна унезалежнитися від Росії в енергозабезпеченні та вже тепер розпочати підготову до осінньо-зимового періоду. З цією метою плянується добудувати шостий бльок Запорізької АЕС, який на 92 відсотки вже готовий. Залишати його в недобудованому стані немає сенсу, вважає П. Лазаренко.

Новий голова Державного комітету атомної енергетики України народився в Костромській області, Росія. По закінченні Московського енергетичного інституту працював на Курській і Чорнобильській АЕС.

Чужинці зможуть купити цінні папери України

Київ (Р. Р.). — Національний Банк України передав на розгляд Кабінету Міністрів проєкт постанови, що передбачає допуск на ринок цінних паперів внутрішньої державної позики України громадян інших країн, передусім фізичних осіб.

Проєктом передбачено розпочати випуск короткотермінових облігацій на 29–58 днів. На думку голови правління НБУ Віктора Ющенка, це допоможе включити короткотермінові касові ліквідні суми. Ющенко вважає, що ці кроки допоможуть збільшити обсяги продажу облігацій внутрішньої державної позики, що є одним із джерел покриття дефіциту бюджету.

У бюджеті 1996 року НБУ плянував включити 150 трильйонів карбованців, що становить майже третину дефіциту бюджету. Сьогодні це завдання виконується тільки на 55–60 відсотків.

У Києві розпочинає працю резервний банк Росії. Це інвестиційний пайовий банк, що надає пріоритетну увагу борговим ринкам, операціям з державними цінними паперами замкненими та клірингговими валютами і праці на фондовому ринку. Національний резервний банк Росії є уповноваженим банком російського акціонерного товариства „Газпром" з урегулювання заборгованости України перед Росією за газ.

Заступник міністра фінансів України Микола Сивульський на відкритті філії банку сказав, що така схема обслуговування боргу з передачею кредиторові облігацій державної зовнішньої позики стала першою успішною спробою реструктуризації української заборгованости.

За підсумками 1995 року прибуток Національного банку Росії сягнув 70 блн. рублів, активи зросли до 3 трильйонів рублів.

Антикомуністичний рок не відповідає музичним смакам Д. Табачника

Київ. — Концерт під назвою „Рок проти комунізму" міг стати визначною подією в культурному житті України, але голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник заборонив його проведення, згідно з повідомленням УНІАР 30-го квітня.

На прохання Міністерства Освіти і молодечого об'єднання „Рутенія" Київська міська адміністрація дала 29-го квітня письмовий дозвіл на проведення цього концерту в Хрещатому парку біля арки „Дружби народів". Проте через день заступник голови міської адміністрації з питань культури Артюх вручила депутатові Олегові Вітовичеві, який подавав заяву, і депутатові Юрієві Тимі письмову відмову у проведенні концерту. Вона сказала, що це було зроблено на наказ Д. Табачника.

В Україні

ПІДІЙМАЮТЬ РІВЕНЬ ОСВІТИ

НІЖИН, Чернігівщина. — Тут з метою поліпшення підготови фахівців агропромислового комплексу Міністерство Сільсько-господарських Продуктів та Чернігівська державна обласна адміністрація передали Ніжинський агротехнічний коледж до сфери управління Національного Аграрного Університету. Підпорядкування коледжу здійснено за постановою Кабінету Міністрів України.

СТУДЕНТ-ФАЛЬШИВОМОНЕТНИК

ЛЬВІВ. — Тут міліція затримала студента, який виготовляв одномільйонні купюри українських карбованців. Під час обшуку в нього сконфіскували ще 8 нових мільйонів, окрім того, який намагався продати.

ЗЛОДІЇ СТРУМУ НЕ ЗЛЯКАЛИСЬ

ОДЕСА. — Часті пограбування помешкань та майстерень змусили колектив однієї з майстерень вжити заходів. Вони написали на дверях: „Громадяни злодії! До замка підключено струм напругою 220 вольт. Зберігайте техніку безпеки, працюйте в гумових рукавичках. Адміністрація скарг не приймає". Але електроенергію щодня на годину виключають і злодії пограбували майстерню саме тоді, коли електрики не було.

ЗЛОДІЇ НА КЕРІВНИХ ПОСТАХ

РІВНЕ. — Тут тільки за цей рік розкрито 38 злочинів, вчинених керівниками різних рівнів, зокрема розкрадань у особливо великих розмірах. Це і голови рад, і голови колгоспів, а також інші керівники підприємств та лісних господарств. Водночас суди безпідставно затягують розгляд таких справ. Крім того, із 253 державних об'єктів охороняється тільки 17.

ЩЕ ОДНЕ "МІЛІЦІЙНЕ" ВБИВСТВО

КИЇВ. — Не затихла ще скандальна історія вбивства міліціянтом випускника юридичного факультету Київського Університету Сергія Мішенка, як знову „Кієвскіе Ведомости" повідомили про розстріл студента того ж факультету Сергія Романенка вояком „Беркута". Після першого вбивства міліціїне начальство запевняло, що це сталося вперше, але через тиждень спецназівець двічі вистрілив у студента.

НЕБЕЗПЕЧНА СИТУАЦІЯ

ЛЬВІВ. — На Львівській залізниці систематично накопичуються сотні цистерн з газом пропан-бутан, які їдуть з Росії в Польщу. Вже траплялися випадки розгерметизації цистерн. На щастя, лиха покищо не сталося, але місцеве населення вдарило на тривогу, оскільки довколишні села постійно перебувають під загрозою. Від 22-го квітня на території України накопичилося 439 цистерн з газом. Вони стоять тому, що польський термінал для прийняття ґазу тепер на ремонті, а також через безконтрольність за перевозами на українській залізниці. За чотири місяці плянується пропустити 359 вагонів, а їх виявилося 810.

„МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ" ГРАВ У ЗАПОРІЖЖІ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут відбувся 2-ий Міжнародний конкурс юних музик п. з. „Маленький принц". Його організатори — Міжнародна асоціяція дітячих дитячого естетичного виховання та Управління культури й освіти Запорізького міського виконавчого комітету. Змагалися юні піяністи і скрипалі України, Росії, Білорусі, Австрії, Бельгії, Вірменії, Казахстану та Узбекістану. Перше місце дісталося Ігорю Голєнкову, Росія. Про інші покищо не повідомлено.

СКІНЧИЛАСЯ МІСІЯ АМБАСАДОРА РОСІЇ Л. СМОЛЯКОВА

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Євген Марчук прийняв амбасадора Росії в Україні Леоніда Смолякова, у зв'язку із закінченням терміну його уповноваження і повернення на батьківщину. Є. Марчук відзначив заслуги Смолякова, який „зумів налагодити добрі відносини" між двома країнами у тих сферах, де були принципові розбіжності. Л. Смоляков подякував прем'єр-міністрові за добрі слова і додав, що чотири з половиною роки були для нього дуже напруженими і насиченими дипломатичними подіями. Л. Смоляков вважає, що його праця амбасадором Росії в Україні дала добрі наслідки і полегшила відносини між обома народами.

УРЯД ВИРІШИВ ПОДБАТИ ПРО ШЛЯХИ

КИЇВ. — Уряд України придбав німецьку машину для зняття старих асфальтових покриттів. Її продуктивність — 3,000 квадратних метрів за день. Машину передано адміністрації української столиці, якій доручено вжити заходів для поліпшення доріг. Міністер Кабінету Міністрів Валерій Пустовойтенко ознайомив робітників з працею машини холодного фрезування і повідомив, що Міністерство Машинової Промисловости України проведе переговори з німецькою фірмою „Віртген" про створення спільних підприємств і випуск таких машин на території України.

В УВУ відзначили десятиріччя чорнобильської трагедії

Мюнхен (УВУ). — У різних куточках світу, всюди, де живуть українці, сумний десятирічний ювілей катастрофи на Чорнобильській Атомній Електростанції спричинився до активізації публічної опінії, до ширших чи вужчих розмов про Україну та її проблеми.

У німецькому Мюнхені відбулася спільна Служба Божа у Катедральній Фрауенкірхе, широкі відзначення в українському католицькому центрі, як також в німецьких державних і міських установах та громадських центрах. Та чи не найголовнішою ювілейною подією тут була науково-практична конференція, присвячена 10-ій річниці аварії на ЧАЕС, організована спільно Українським Вільним Університетом та Генеральним консулятом України в Мюнхені, що відбулася в головній викладовій залі УВУ 24-го квітня.

Конференцію відкрив ректор УВУ проф. д-р Мирослав Лабунька. Він коротко накреслив шлях України після Чорнобиля, звернувши увагу на політичні причини її виникнення та відповідні наслідки. Ректор підкреслив: „Для нас українців і білорусів, чорнобильська трагедія це в першу чергу наслідок чужого панування, довготривалої окупації наших країн. До того ж із чужим режимом у центрі, що не рахувався із життєвими інтересами уярмлених народів та їхніх поодиноких громадян, який зазвичай нехтував і зневажав людську одиницю". Привітавши численних учасників конференції, він передав слово генеральному консулові України в Мюнхені проф. д-рові Григорієві Хоружому, який далі вів конференцію.

Велике зацікавлення присутніх викликала доповідь гостя з Києва д-ра Ігоря Симонова, начальника відділу радіяційної безпеки Науково-технічного центру з ядерної безпеки Міністерства Охорони Навколишнього Природного Середовища та ядерної безпеки України на тему „Причини, обставини та аналіза заходів у ліквідації чорнобильської катастрофи". Доповідач оперував цифрами і незаперечними фактами, а також власними висновками, опертими на наукові аналізі. Д-р Симонов констатував: „Якби у колишньому Совєтському Союзі існував пріоритет використання ядерної енергії, якби чорнобильські реактори пройшли процедуру оцінки безпеки й ліцензування, як це робиться в усіх цивілізованих країнах, якби існувала державна система кризового планування і реагування, то такої жахливої катастрофи не було б".

Не менш цікавими і аргументованими були інші доповіді, виголошені відомими німецькими спеціялістами. Проф. д-р медицини Едмунд Ленгфельдер (Променево-біологічний інститут ім. Отто Гуга університету ім. Людвіга Максиміляна у Мюнхені) говорив про актуальні оцінки наслідків з перспективи десяти років для здоров'я українців, білорусів та росіян, які опинилися в зоні лиха. Професор ілюстрував свою доповідь відповідними графіками і таблицями, наголошуючи на тому, що найбільше постраждали діти.

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

У ПЕРШИХ ТРЬОХ МІСЯЦЯХ цього року згідно з урядовими твердженнями, платні американських працівників зросли на 1 відсоток, що є найвищим ростом від 1991 року. Після кількалітніх переживань і турбот економікою країни, цей зріст у платнях працівників є першим показником, що американська економіка починає знову набирати розгону. На економічне поліпшення також вказує багато більша, як досі, самопевність пересічного американського споживача, який у квітні виявився фінансово заможнішим.

У ВІВТОРОК, 30-ГО КВІТНЯ, Уряд президента Билла Клінтона формально назвав Китай найбільшим перестуником домовлень, які були введені для того щоб припинити практику піратства американських звукозаписних і відеокасет, дисків та іншого роду виробів розвагової індустрії. Такий крок зі сторони ЗСА аналітики уважають передвісником можливих санкцій проти Китаю. Незважаючи на протести американського бізнесу, ЗСА розглядають можливість санкцій двобільйонового експорту Китаю до ЗСА.

У СВІТІ

У МОСКВІ за зачиненими дверима відбулася зустріч лідера Комуністичної партії Російської Федерації Геннадія Зюганова з групою російських банкірів і підприємців. Голова парляментарної Комісії у справах безпеки Віктор Ілюхін повідомив тільки, що Г. Зюганов повторив головні тези оприлюдненого декілька днів перед тим відкритого листа, в якому він запропонував значно зменшити права і уповноваження президента країни, а натомість посилити функції Федерального віча і гарантувати проведення прямих виборів керівників місцевих адміністрацій. Спостерігачі підкреслюють ту обставину, що згідно з останніми опитуваннями, Г. Зюганов має повні шанси перемогти Бориса Єльцина у президентських виборах, які мають відбутися 16-го червня.

ДЕКІЛЬКА БОСНІЙСЬКИХ мусулман загинуло від сербських куль поблизу міста Добой. Понад сто мирних мусулман пробували перейти кордон Сербської Республіки, щоб відвідати цвинтар, де поховані їхні рідні, а також свої будинки, залишені під час міжетнічної війни у Боснії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Снобізм чи сентименталізм?

Останні дні принесли вістки, як в американській пресі, так і в телебаченні та радіо про авкціон ряду вартісних і меншевартісних предметів, які були власністю Джекелін Кеннеді.

Авкціон закінчився минулого тижня, а всі засоби масової інформації та американські журналісти ще не вщухають, описуючи і застановляючись над феноменом цього авкціону, що у загальному висліді приніс понад 34 мільйони долярів, хоча славне авкціонерське підприємство Сотербі в Ню Йорку передбачувало загальний прихід з продажу чотири мільйони.

Здається, ще ніякий авкціон не викликав стільки коментарів і здивування як саме цей і тому не дивно, що вислід його розглядають так широко, і не лише в ЗСА, але навіть в Европі. Що було причиною, що така кількість осіб без довшої застанови викидала тисячі долярів на речі, які не представляють ніякої дійсної вартости, крім того, що вони належали до подружжя Кеннеді, яке відігравало в історії ЗСА особливу ролю? І тут саме насувається питання, чи те, що знайшлося стільки осіб, які могли і не шкодували заплатити ціни вдесятеро чи сотню разів більші, ніж вартість предмета, аби тільки похвалитися, що мають щось із спадщини легендарної Першої лейді, — це доказ багатства, снобізму, а може патріотичного сантименту?

Знавці авкціонів, розглядаючи цю нечувану популярність предметів абсолютно малої вартости, які куплено за астрономічно високі ціни, вважають, що ці самі палички до ґольфа (їх куплено за 772,000 дол.) чи штучні перли вартістю 500-700 дол., які продано за 211,000 дол., за декілька років втратять свою осягнену тепер ціну та будуть у продажі із справжньою вартістю, тим більше, що наступне покоління не буде ні в якому випадку мати такий сантимент до т. зв. популярно „Камельота" і його дружини, як мали ті, що тепер стояли довгими годинами у черзі, а відтак дослівно пригорщами викидали гроші, щоб лише дістати у свої руки якийсь предмет із дому Кеннеді.

Саме цей погляд знавців авкціону, який вони подавали до преси, переконує нас в тому, що ця нечувана погоня за захоплення в руки чогось, що належало до Джекі Кеннеді або її чоловіка, — це, в першу чергу, снобізм і бажання „показати" своїм знайомим, близьким чи просто цілій американській спільноті, що ось вони мають можливість видати стільки грошей на сільничку, подушку чи звичайну машину до розпилювання вологости, яка коштувала 800 дол., а тепер купили її за понад півмільйона долярів. Розглядаючи цей снобізм, Мері Ґордон у статті в „Ню Йорк Таймсі" стверджує, що за гроші, видані на відвогчувач, можна б вислати 20 дітей до коледжу. Справді, можна б пробувати оцінити, яку поміч дали б ці всі викинені гроші голодним, хворим, виселеним, жертвам різних катастроф. Нам відразу насувається думка про жертви Чорнобиля, про які стільки пишемо і говоримо в 10 років від атомового вибуху. Але... американська преса більше посвятила минулого тижня місця і статтей тому авкціонові, ніж десятиліттю найбільшого світового нещастя, яке навістило Україну, Білорусь і Росію. І знову ставимо собі питання: чи це доказ снобізму чи сантименту до світлого минулого Америки, яке тепер, в 35 років від вбивства Кеннеді, вже дещо погасло? Нам здається, що таки найсильнішу ролю відограла жадоба „показати", затримати для себе, немов скарб, щось, що належало до родини Кеннеді і похвалитися перед знайомими і світом, що фінансові засоби на таке дозволили. Але чи це не кидає тіні на характери цих „щасливих" власників сільнички, штучних перел, приладдя до ґолфа чи відвогчувача? І тому таки багато осіб ніяк не є захоплене вислідом цього авкціону, бо перед широким світом це не дуже корисна візитка для американських громадян.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто ро-зуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

НОВІ ВІТРИ У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

Подорожі американського Президента

II

До політичних і економічних суперечок і переговорів Вашінґтону з Токіо ми вже привикли. Вони відбуваються часто, періодично, а навіть, можна сказати, безперервно. І завжди з тим самим вислідом — тобто без успіху.

Відходили американські президенти, мінялися секретарі Департаментів економіки, фінансів, а з ними й державні секретарі, а японці на десятки більйонів долярів більше експортували до Америки, ніж імпортували з Америки. Американські фірми і промисловці нарікали, що їм не дають шансів в Японії, що японці демпінґують, тобто продають свої вироби на американському терені нижче своїх коштів. Газети писали, коли вже, нарешті, Вашінґтон подбає, щоб американські підприємці мали ті самі права в Японії, що японці мають в Америці, але це нічого не давало. Японці мали свої протиарґументи, а серед них один з „найважчих": продавайте кращі від наших вироби і дешевше. Профспілкові діячі і прості автомобілеві робітники в ЗСА не раз втрачали терпеливість і бралися громити ті блискотливі „Мазди" чи інші, але це не допомагало. Японські авта були нібито безконкуренційні. Аж після якогось часу раптом появилися на американському ринку деякі марки автомобілів, що були кращі від японських і навіть не дорожчі. Та це не розв'язало проблеми. Їх, проблем, було щораз більше. Врешті вибрався до Японії американський президент Билл Клінтон і за два дні полагодив конфлікт, добившись дуже корисного договору. Що сталося? А просто: він відхилив справи господарського характеру, а взявся до важчих і актуальніших — за розв'язання питання безпеки цього велетенського морсько-суходолу простору, народи якого виявили останнім часом високої напруги динамічні прикмети, в короткому часі добилися несподіваних успіхів і всі ознаки вказують, що це явище постійного характеру, а не проминаюче. Це принесло зі собою великі зміни і принесе ще більші.

В тому самому обширі є китайський гігант. Проповідуване в різних часах відродження китайського народу здійснюється на наших очах. Китай має наміри забезпечити інтереси свого понадбільйонового населення і на диво йому це вдається, особливо в найголовнішій ділянці — прохарчуванні тих людських мас. Це самозрозуміле і оправдане. Однак на цьому не вичерпується справа. По китайському боці є теж деякі небезпечні вияви. Першим з них є небезпека китайсько-російського союзу. Правда, всі доступні дані вказують на те, що Китай найрадше шукав би приязні і співпраці на Заході, але Японія сама не хоче занадто анґажуватися в це, бо цьому на перешкоді вигідні для неї домовлення і співпраця зі Заходом, особливо з Америкою. В тій ситуації Китай не мав іншого виходу, як шукати зближення з Росією і співпраці, якої він дуже потребує. Співпраця ця пішла далеко, може вже задалеко. Китай і Росія пробують розв'язати ті територіяльні конфлікти, що вибухнули при кінці 1960-их років усурійським збройним конфліктом. А тепер Китай закупив у Росії 60 останнього моделю бойових реактивних літаків „Сухой", які належать до кращих у світі, за ціну понад два більйони долярів з ліцензією виробляти їх і частини до них у себе. Москва видала Китаєві ліцензію виробляти численні інші види зброї, включно з високоякісною ґвинтівкою АК-47. Росія розбудовує свою господарсько-торговельну співпрацю з Китаєм, російські банки дістають китайські ліцензії відчиняти свої відділи в Китаї, а виробничі комплекси — свої виробничі станиці. Однак є надія, що при відповідній американській і японській політиці можна цей процес зупинити і повернути енерґію в інший бік. Якщо ні, то попереду клопоти. Стабільність на Далекому Сході може бути захитана. В Китаї можуть ще бути несподіванки. 1989 року, саме коли Денґ Сіяопінґ розпочав реформи, в Пекіні сталася трагедія на площі Тяньанмень. Існування Китаю як великодержави було тоді загрожене і тільки брутальна рішучість влади, яка побачила загрозу існуванню держави, і тільки кривава розправа з сотнями тисяч бунтуючих врятувала становище.

Значить, треба буде рахуватися з потребою мати сили протистояти небезпекам з азійського суходолу. Америка має свої традиції і свої життєві інтереси в цьому районі і не може їх зректися. Але самій Америці це забагато, бож вона має багато інших зобов'язань. І тому треба стратегічного союзу і співпраці, ближчої, ніж дотепер, Японії зі ЗСА. Японія на це погодилася, підписано відповідний договір і виконавчі розпорядження до нього, але з умовою, що американці заберуть свої бази з Окінави. Японська публічна опінія без цього не обійдеться. Вашінґтон погодився виконати це поступово. Далі Японія не буде взагалі розглядати вибору Китай — ЗСА, бо це для неї неможливе і в обличчі майбутнього неоправдане. Зате вона приступить до зміцнення своїх оборонних спроможностей, перебрання на себе різних додаткових у цьому напрямі завдань і погоджується додатково виплатити ЗСА протягом п'яти років 25 більйонів долярів на оборонні потреби американців у цьому районі. Отже, з Китаєм або без нього Японія і ЗСА зобов'язалися захищати стабільність цього району. Таким чином, союз і співпраця Японії і ЗСА, які застарілися в давній постановці і формулах, оновилися, оживилися й стали на висоті актуальних потреб. Значить, американсько-японський союз, який служив стримуванню Совєтського Союзу на Далекому Сході, тепер перебирає на себе функції взяти в свої руки ці завдання стосовно до Китаю.

Цього не проочили китайці. В часі відсутности китайського міністра закордонних справ, який відбував зустріч з державним секретарем ЗСА Ворреном Кристофером 21 квітня в Голляндії, китайське міністерство закордонних справ видало заяву. До чого вони договорилися, чи ні — ще невідомо. Згідно з інформаціями, і Кристофер, і китайський міністер закордонних справ закінчили розмови задоволені. Ясно, що вони намацують, чи є ще якісь можливості порозуміння. По тій самій лінії відносно успішні контакти утримує з відповідними китайськими колами секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі. Контакти В. Перрі принесли чималі успіхи перед тим. Під час кульмінаційного напруження — бльокади Тайвану китайськими збройними силами і обстрілювання морських шляхів, які ведуть до портів Тайвану, китайськими ракетами, секретар Департаменту оборони В. Перрі передав американським найвищим чинникам з китайського боку запевнення, що Китай до збройного зудару не допустить. Злобні язики кажуть, що власне та китайська заява відкрила дорогу американським чинникам вислати в район Тайвану додаткові потужні морські сили.

А в заяві китайського міністерства закордонних справ до союзу ЗСА — Японія, яка дуже стримана і загальникова, сказано: „Японсько-американський трактат безпеки є подвійним урядженням, залишеним історією... Китай згідний зміцнити співпрацю з Японією і ЗСА, але коли йдеться про питання Тайвану, Китай буде протиставитися втручанню чужих країн в те, що Китай вважає внутрішньокитайськими справами... Якщо японські самооборонні сили будуть підносити своє озброєння та поширювати засяг оборони, це викличе занепокоєння і настороження азійських народів". Чи можна делікатніше сказати про це?

Чому така очевидна, направду занадто холоднокровна гра? Це зумовлене зростаючою оцінкою в світі, а в першу чергу у високих колах великодержав, що Росія, як імперія „двох суходолів", списана з рахунку. Особливо рішуче висунули це народи Далекого Сходу, які бачать, що діється в російському Далекому Сході. Це було яскраво видно в безоглядній відповіді південнокорейського амбасадора в Москві на вимогу Єльцина і Прімакова включити Росію в „конференцію чотирьох" — ми посередників не потребуємо, самі зробимо... На китайському боці американська політика має ще довгу дорогу — доробити і надробити втрачене.

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дмитро Пожоджук,
Косів

Завершився конкурс дитячої писанки

Давнє галицьке місто Івано-Франківськ час від часу стає центром проведення різних мистецьких імпрез. На цей раз перед Великодніми святами до Івано-Франківського з'їхалися з усіх усюд діти на Міжнародний конкурс дитячої писанки. Таке велике дійство у Франковому місті започатковане вперше, а підґрунтям до його організації стали обласні конкурси дитячої писанки, які тут проводились вже три роки підряд.

Отож, відкриття свята-конкурсу дитячої писанки відбулося в Івано-Франківському Краєзнавчому Музеї під мелодію „Боже великий, єдиний", яку виконали на гуцульських народних інструментах Руслан Копильців, Микола Дмитрук, Мирось Ожитчук з Печеніжинської середньої школи-інтернату на Покутті. Відтак зі словами вітання до учасників конкурсу та численних гостей звернулися директор музею Михайло Паньків, академіки Володимир Грабовецький, Володимир Качкан, начальник Івано-Франківського обласного управління освіти Дмитро Дзвінчук, вчителька-писанкарка з Литви Вільма Кібартене, представники духовенства. До них долучилися юні аматори сцени із Печеніжина, Долини та школи-ліцею ч. 23 Прикарпатського Університету ім. Василя Стефаника, які дали невеличкий концерт, присвячений Великоднім святам та писанкам.

Згодом всі оглянули в залях музею виставку великодніх композицій, які входили в умови конкурсу. Особливо гарними виявилися композиції з Литви, Полтавщини, Могилева-Подільського, Здолбунова, Червонограду, Львова, Ужгороду, Тернопільщини, Космача, Івано-Франківського, Кам'янця-Подільського. До праці приступило високопрофесійне жюрі у складі кандидата мистецтвознавства, доцента Кам'янець-Подільського Педагогічного Інституту Наталі Урсу-Яворської, заслуженого майстра народної творчости України Ірини Куцик з Ужгороду, голови секретаріяту Союзу Українок Тамари Глушенок з Києва, завідувачки центром народної творчости міста Могилева-Подільського Марії Гоцуляк, народного майстра Миколи Огородника із Здолбунова, уславлених писанкарів Тараса Городецького з Червонограду, Вікторії Цівки з Опілля, Світлани Стадник з Покуття. В трьох залях Івано-Франківського професійно-технічного училища ч. 18 в наступні дні продовжувався конкурс серед дітей з контрольного та реґіонального розпису, захисту символіки та виконання концертових точок. Для жюрі було дуже багато праці і було нелегко визначити переможців. Особливо широко на конкурсі була представлена реґіональна писанка з Поділля, Опілля, Полісся, Гуцульщини, Лемківщини, Слобожанщини, Покуття, Бойківщини. Діти з Литви мали натуральні барвники — різні трави, які варили і фарбували в них яйця, що надавало писанкам особливо казкового забарвлення. Школярі з Космача, Долини і Кам'янця-Подільського звернулися до чорнобильської тематики. Їхні писанки передавали біль і скорботу.

Надзвичайно талановитими виявилися діти з Долини: Тетяна Клименко, Ірина Кіс і наймолодша учасниця конкурсу п'ятиліття Юля Клименко. Досить сильними виявилися на конкурсі діти з Болехова, Рогатина, Чорного Потоку, Хмельниччини, Тернопільщини, Полтавщини, Львівщини. В старшій віковій групі з реґіонального розпису перші місця здобули Руслан Копильців з Печеніжина, Софійка Балич зі Львова, Галина Гавриленко з Кам'янця-Подільського. В середній віковій групі перші три місця розподілили між собою діти з Яблунова, Львова, Сороків, а в молодшій — Ярослава Василишин з Чорного Потоку, Світлана Пальчун з села Березова Рудка Полтавської области, Віктор Камінський з міста Бучач на Тернопільщині. З контрольного розпису перші місця в старшій віковій групі посіли Галина П'ятничук з Коломиї, Людмила Кирилова з Івано-Франківського, Іовіту Кінайте з Литви, в середній віковій групі — школярі з Коломиї, Івано-Франківського та Яблунова, в молодшій віковій групі — учні Долини, Снятина та Львова. Лідером всіх видів конкурсу стала школярка з Долини Ірина Кіс.

Надзвичайно оригінальну стародавню символіку використали на своїх писанках Дмитрик Дзвінчук з Космача, Іванко Підгурний з Кам'янця-Подільського, Юрко Мельник зі Львова, Ромчик Іроденко з Івано-Франківського. Цікаві фолкльорні номери, пов'язані з Великоднем, представили на конкурс діти з Литви, Кам'янця-Подільського, Печеніжина, Долина та Івано-Франківського.

На конкурсі було зачитано вітання учасникам, яке надіслав із ЗСА мистецтвознавець, автор альбому „Двадцять кіп писанок" Зенон Елиїв. Переможців конкурсу було нагороджено дипломами, грамотами, цінними подарунками. Всеукраїнська координаційна рада з вивчення і відродження писанкарства нагородила книжкою-альбомом Одарки Онищук „Символіка української писанки" керівників гуртків писанкарства Вільму Кібартене з Литви, Галину Педяш з села Березова Рудка Полтавської области, Мар'яну Джумаджук з Яблунова, школярів Руслана Копильціва з Печеніжина, Дмитрика Дзвінчука з Космача, Галину Гавриленко з Кам'янця-Подільського, а Іванка Підгурного з Кам'янця-Подільського — українським календарем славного подільського маляра Михайла Мороза, який проживав у ЗСА.

— Цей конкурс є дуже вартісним, — говорить гість представник міністерства освіти Канади Юрій Жеребецький. — Я подивився на юного подільського писанкаря Іванка Підгурного, який так гарно написав писанку з Поділля „Богиня-Берегиня" і так цікаво розповів про символіку на ній, і впізнав у цьому юнакові себе, бо я колись в молодості також писав писанки. Я тішуся, що ваш конкурс так гарно організований і він є дуже цікавим...

А ось якої думки про конкурс Галинка Кулик із села Підзамочок на Тернопільщині: „Щиро, радісно, тепло, смачно, весело, таємничо! Чекаємо запрошення на наступний рік. Христос Воскрес!" Її доповнює Наталя Бородюх із Тлумача: „Мені здається, що свято писанки — це чудова ідея. Це свято необхідне для нас. Тут ми змогли пізнати

(Закінчення на стор. 4)

І. Дибко-Филипчак

ЗАМКНУЛОСЯ КОЛО ЦИКЛУ ТУЗЕМНОГО ЖИТТЯ

II

А скільки задумів залишилося в думках, незреалізованих! І як сказати точно, дослівно, то найголовніша приємність і є в шуканні, як втілити задум у слові: це шукання форми, медитація над композицією, боротьба з матеріялом, що влазить у задуману ідею твору, — це, себто сам процес творення, штуки, і є найсуттєвіша компенсація за все. Ну, Ви це самі знаєте... А вже потім примус публікувати і всі зв'язані з цим непривабливі переживання, все це — додаток, який тільки мучить.

І Ви влучно зауважили, що Гуменна непомітно призабута. Думаю, що на це склалися такі причина, як 'кухня творення імени': треба належати до організації, або мати іменитого критика за плечима. Я не належу до жодної організації, бажаючи мати свою самостійну думку про все, до критиків не пристосовуюся. Через те мусіла тягти на собі ввесь тягар, зв'язаний з виданням-поширенням.

Отже є вияснення, чому моя творчість залишається в тіні, а вряди-годи знаходиться одна—дві людини і висловить свою позитивну оцінку, цим самим підтвердить мені, що я йду вірно.

Як же я переживаю, бачивши оцю неґацію, знецінення, затирання, викидання з буття мого доробку?

Вважаю цю зовнішню частину моєї літературної біографії фіяско. Усвідомлюю, що оце такий результат моїх творчих зусиль, починаючи з юних літ і до сьогоднішньої дозрілости. Я вже зжилася з амплюа невдахи, що йде за мною все життя. Все чомусь зостаюсь на задвірках. І в Києві (ще й досі не у СПУ. — І.Д.-Ф.) і тут, як бачите...

Але не подумайте, що я болюче переживаю цю позицію (чи ролю) 'на задвірках'. Це ж плата (кажу собі) за самостійність мислення. Я думаю і пишу, що я хочу і вважаю вартісним, і не підробляюся під смаки іменитих жерців літератури, які роздають призи, відзначення, премії. І це теж цікаво: носити хламиду невдахи, знаючи, що під нею багатство, не всім може й зрозуміле, але моє непозичене... 'Несучасне'? Хай і так... Головне ж — то я й не чекаю винагороди, бо я вже її мала в процесі творення.

Ваша стаття-панегірик мене вразила ще й тим, що вона наче те 'майбутнє', до якого я навіть у назві книжки апелюю. Бачу, що Ви хочете пробити мур... і не дуже вірю, що Вам вдасться. Але, поза тим, чи 'помітять мене' чи ні, я зостаюся вірна своїм задумам, які може й нецікаві широкому загалові. Бо в *цьому* ж то моя приємність від долі. А до ролі невдахи я й так уже звикла. І може 'на відлюдді' краще?

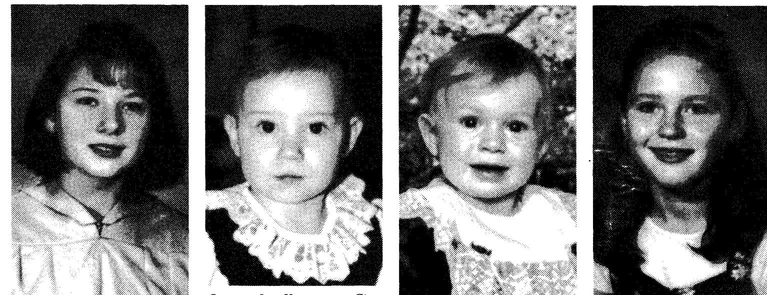
Вашу статтю я збережу у збірці 'Творчість Д. Г. (Докії Гуменної. — І. Д.-Ф.) в оцінках сучасників'. Якщо вона навіть не попаде в друк (попала в „Нові Дні". — І. Д.-Ф.), то збережеться у моєму архіві.

Дякую вам і докторові Борисові — живучому в іншому вимірі — за Ваше чудове слово. Ваша Докія Гуменна".

У пізніших листах до мене повірила, що вдалось „пробити мур"... Хоча (покищо!) ще не всеціло, як належалось би, але це вже „Пливе в прийдешнє..." Господи, як Гуменна раділа і передавала це в листах до мене, коли приходили з України вістки, що впевняли у вагомості її літературних творів: „Поет Микола Вінграновський такого чудового, екзальтованого листа мені написав з приводу „Хрещатого Яру", що Ви йому в Києві передали". А пізніше: „Обіцяне, що будуть друкувати в Києві „Хрещатий Яр" і „Діти Чумацького Шляху" залишилося на обіцянці, бо чомусь далі не рухається, пишуть — нема паперу". А згодом пише: „Пригріла мене звістка з Києво-Могилянської Академії, — хочуть друкувати для потреб своєї навчальної програми „Благослови, мати". Ректор Брюховецький звернувся до мене, автора, за дозволом".

(Закінчення буде)

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Лариса Н. Благий, доня Ореста і Ґені Кузьмович-Благої, нова членка 86-го Відділу УНСоюзу „УСК" в Ню Йорку. Закупили для своєї внучки Лариски вивінувальну грамоту з одноразовою вкладкою бабуся Параня і дідусь Юрій Кузьмовичі. Дідусь і бабуся залучують свої щирі побажання для внучки Лариски — найкращих успіхів у житті й науці!

Олександра Христинка Сітка, доня д-ра Ґреґора і Лілі Сітки, нова членка 345-го Відділу УНСоюзу в Міннеаполіс, Мінн. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу, бабця Дарлін і дідусь Василь Сітка. Олександра Христинка каже такі слова: „Я тепер спокійно книжечку читаю, бо в УНСоюзі полісу маю. А за ту полісу, бабці Дарлін і дідусеві Василю Сітці, щиру подяку складаю".

Таїса Р. Мікол, доня Івана і Реґіни Мікол, нова членка УНСоюзу 42-го Відділу в Пассейку, Н. Дж. Вписали свою внучку Таїсу в члени УНСоюзу, бабуся Ядвиґа і дідусь Павло Дяченки.

Уляна К. Благий, доня Ґені Кузьмович — Благоі й Ореста Благого, нова членка 86-го Відділу УНСоюзу „УСК" в Ню Йорку. Закупили для своєї внучки Улянки вивінувальну грамоту з одноразовою вкладкою бабуся Параня і дідусь Юрій Кузьмовичі. Дідусь і бабуся залучують свої щирі побажання для внучки Улянки — найкращих успіхів у житті й науці!

Криза...

(Закінчення зі стор. 1)

розвиток було спрямовано 29 відсотків прибутку, а на невизначені „інші цілі" — понад 30 відсотків.

Урядовці визнали, що крім зовнішніх факторів, кризу виплат також зумовлюють непослідовність економіки та ціновий диктат, відсутність практики банкрутства, затримка у реструктуризації підприємств, недостатня ринкова орієнтація виробництва.

Значну частину доручень, що випливають з президентського розпорядження щодо розв'язання кризи виплат, виконано з порушенням встановлених термінів, не в повному обсязі, відзначалося на засіданні. До цього часу не створено агенції з банкрутства, не запроваджено обов'язкового оформлення векселем зобов'язань щодо оплати відвантаженої продукції. Незважаючи на заходи Уряду, заборгованість продовжує зростати.

Учасники наради підтримали пропозицію віцепрем'єр-міністра Анатолія Кінаха про створення Ради з координації економічних реформ, яка системно об'єднала б зусилля усіх міністерств і Національного Банку.

Серйозним, відзначалося на засіданні, є становище із дотриманням бюджетної дисципліни. Внаслідок зниження обсягів виробництва товарів проти минулорічного рівня до бюджету не надійшло 15.5 трлн. карбованців податку на добавлену вартість, акцизного збору, податку на прибуток. Великих витрат зазнає бюджет через зниження та приховування обов'язкових виплат чи об'єктів оподаткування. Майже п'ята частина банківих установ допускає порушення щодо своєчасности та правильности нарахування вплат до бюджету. У зв'язку з невиконанням доходової частини бюджету доводиться обмежувати фінансування заходів, передбачених на цей рік. У той же час окремі місцеві органи виконавчої влади та підприємства витрачають значні бюджетні фонди на інші цілі.

Л. Кучма нагадав усім присутнім, що про дане засідання знає все суспільство. Люди покладають великі надії на розв'язання економічних проблем, на виплату заробітної платні, поліпшення життя, сказав він. Президент закликав урядовців зрозуміти надто високу ціну рішень, які слід приймати.

Робіячи підсумки засідання, Є. Марчук підкреслив, що найвищою мірою економіки має бути людина з її щоденними потребами. Тому рішення Уряду має бути допрацьоване до 13-го травня з урахуванням президентських рішень і пропозицій, поданих на цьому засіданні.

В УВУ...

(Закінчення зі стор. 1)

Про проблеми безпеки ядерних реакторів в Україні доповідав відомий у Німеччині спеціаліст др Рольф Янке, представник Товариства з безпеки реакторів і катедри реакторної динаміки і реакторної безпеки Технічного університету Мюнхену.

Під час конференції, у якій брали участь і велика кількість представників німецького наукового світу, а також допомогових інституцій, було з'ясовано багато складних питань, пов'язаних з Чорнобилем.

Після конференції відбулося прийняття для учасників і гостей конференції, влаштоване генеральним консулятом України в Мюнхені та УВУ.

„Каштан" і „Бандуристи" виступали на американському форумі в Клівленді

Заходами Куягога комуніті коледжу і за старанням відділу для культурних звязків при коледжі, з їх директором Д-р Люсіл П. Грубер та її асистентом Катеною Ґаліпо у рамцях серії концертів, під назвою: „Гай Нун", виступили з концер-том український танцювальний ансамбль „Каштан" та вокально інструментальний ансамбль „Бандуристи", з Клівленд — Парма.

Концерт відбувся о год. 11:15 ранком у вівторок 9-го квітня, в залі Огайо театру, при Юклін вулиці в Клівленді. На столах, по обох сторонах вестибюлу, перед входом до залі, були розміщені різні українські експонати, — різьби і інкрустовані речі, вишивки та писанки, які публіка з цікавістю оглядала. Тре-ба признати, що організатори імпрези подбали про видрукувані програмки з коротким змістом виконуваних точок та прізвищами виконавців. На початку член Комітету Флинн, насвітлив у вірному історичному порядку історію України, її успіхи і періоди величі та лихоліття, поневолення і страждань. І незважаючи на пост — комуністичні неполадки та ускладнення, незалежна Україна бореться з внутрішніми та зовнішніми, ворожими, негативними силами та прямує до кращого завтра. Україна це 52-мільйоновий народ з великим духовим і матеріяльним потенціялом. Маруся Штайнгаґен говорила про українське поселення і культурні надбання українців в ЗСА та Клівленді. Наводила багато яскравих фактів та прикладів. Д-р Олег Махлай адвокат, диригент славної, 50-членної Капелі Бандуристів, ім. Т. Шевченка та 10-членного ансамблю Бандуристів в Клівленд — Пармі з'ясував генезу і значіння української музики та співу у світовому маштабі. Багато з нашої різноманітної музики присвоюють собі інші народи, як нпр. твори Бортнянського, чи хочби популярний „Щедрик" — Леонтовича. Також пояснював появу кобзи — бандури типово — українського інструменту, з її 55 струнами. Цей інструмент датується ще з 12-го століття в Україні. З бігом часу він став дуже популярним і був носієм наших, великих, історичних подвигів, оспівував нашу славу. Грою на бандурі кобзарі будили в нас надії на краще завтра, додавали духової наснаги та картали наших ворогів. Тому наші вороги комуністи та гітлерівці переслідували їх, в'язнили та запроторювали в концентраційні табори. Дальше Маркіян Комічак, теперішній екзекутивний директор танцювального ансамблю „Каштан" з Клівленд — Парми, зілюстрував прозірками на екрані, розвій та походження нашого танцю.

Танець, це свого роду вияв нашої душі, відчуття та специфічних умовин. Він прикметний до географічних обставин і кліматичних умов нашої країни. Тому маємо, як зрештою і в музиці, різні жанри цього народного мистецтва. Першим, який вслявився на терені ЗСА, Канади та Европи, в ділянці українського танцю був Василь Авраменко. Він зумів заохотити, зацікавити і прямо зелектризувати тисячі наших молодих танцюристів та створити сотки організацій танцю і шкіл, по більших містах ЗСА, Канади і Европи. Прибув до ЗСА в 1930-их роках, Комічак пам'ятає його ще змалку, бо захоплювався його ентузіязмом і патріотизмом. Другим дуже знаним і творчим в ділянці танців був Вірський. Він знова зумів поєднати та скоординувати перші прояви танцю з технічним знанням і досконалістю. Директором школи „Каштан" є Давид Возняк, а артистичним директором 23-літній Джеймс Бассо. Хореографом виступу була Вікторія Кілярська. Вікторія виступала, як танцюристка Молодого Народнього Ансамблю „Юність" у Львові. Вона засвоїла собі своєрідну школу танцю і є дуже вимагаючою та здисциплінованою. Сама танцює граціозно і з відповідними рухами та інтерпретацією. Вона влила в ансамбль „Каштан" багато молодого запалу і енергії.

Сам концерт почався повільним танцем, а радше походом ансамблю „Каштан", в гарних, народніх одягах. Посередині хороводу, одна танцюристка несла на вишиваній серветці хліб і сіль, як символ приязні і гостинности. Дальшою точкою був козацький танець „Повзунець" — хореографія Вірського. „Бандуристи", в числі 10 осіб, 4 інструменталістів та 6 співаків (всі члени Капелі „Бандуристів" ім. Т. Шевченка) відспівали пісні, муз. Китастого. Треба зазначити, що „Бандуристи", як і „Каштан" навязували до нашої традиції, історії, народніх жанрів і руководилися українською тематикою. Молодечий вігор та енергію показали танцюристи у весільній пісні Закарпаття, „Березнянка", а знова в гуцульському танці можна було відчути ритм гуцилів — хореографія: „Юність" і „Ятран". Треба відзначити, що оба ансамблі, „Каштан" і „Бандуристи" вдало вивязалися зі свого завдання, хоча вони не є професійними, але своїм взірцевим виконанням мають всі можливости ними бути. Члени „Каштану" є або студентами, або молодими професіоналістами і їх час ограничений. Як згадує Вікторія, що у Львові з ансамблем „Юність" вона мусіла вправляти 4 години денно, почерез 5 днів в тижні, то з ансамблем „Каштан" тільки один раз на тиждень, у приміщенні „Ротунди" при УККатедрі св. Йоса-фата в Пармі. Так „Каш-тан" як і „Бандуристи" боряться з фінансовими трудношами. Ансамбль „Бандуристи", в ході програми відспівали гармонійно та мельодійно популярну пісню „Ясени", з дуетом Олега Мороза, тенора та Романа Касараби, баса і при акомпаніяменті бандур. У танці „Варварка" хлопці і дівчата імпровізували залицяння і флірт. Їх руки легкі і невимушені, а хлопці в сольових підскоках гнучко і попросту акробатично пурхають в повітря мов пташки. Закінчено концерт танцем „Гопак" — хореографії Вікторії Кілярської, на взір ансамблю „Юність" зі Львова.

На кінці треба похвалити почин і ініціятиву організаторів та виконавців цеї продуктивної імпрези, бо вона понесла славу і добре ім'я українського мистецтва серед чужомовного світу. „Бо наша пісня, наша слава не вмре, не загине"! Простора заля була виповнена, переважно чужинцями, а акустика залі була зовсім задовільною. Треба побажати обом ансамблям багато дальших успіхів в їх конструктивній праці.

Д-р Володимир Боднар

Віра Комарницька-Писарівська

Розп'ятий Чорнобиль

Розп'ятий Чорнобиль —
Терня атомове на тілі і душі,
Смертельна отруя на землі —
Не на три дні — на роки-тисячі...

Зійшов Бог у Чорнобиль:
Зранена земля, струєна вода
І спалене життя...
Заплакав,
Аж здригнулись зорі в небесах.
Громом крикнув до народу:
„Найкращу землю в світі
Я подарував тобі,
Та яничар ти у душі —
Віддав святу землю
Кремлівській сатані".

В чорних шатах іде весна
Атомним пилом вктира,
Іде, від болю заніміла,
Чорні отруйні маки збирає,
Богові на престіл
Жертву атому складає.

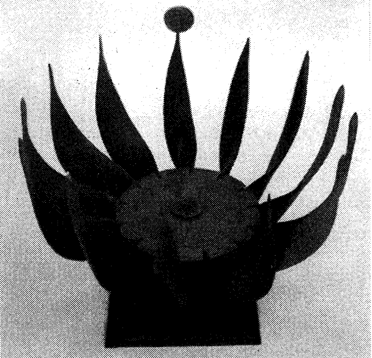
1996

В УІА відбудеться виставка київських мистців

Ню Йорк. — Тут у приміщеннях Українського Інституту Америки, 2 схід 79-та вулиця, відбудеться у вівторок, 14-го травня, о год. 6-ій вечора відкриття виставки двох київських мистців — Олександра Дубовика і Євгена Прокопова, п. н. „Літопис простору".

О. Дубовик, народжений 1931 року, це мистець, що працював вже в групі тих, що були звеличниками сучасного мистецтва, хоча в роках 60-80-их ще підпільного. Його картини є на пограниччі фігуративного і нефігуративного напрямку і пошукування за синтезою минулого із сучасним. Мистецький критик Галина Скляренко уважає, що „малярство О. Дубовика продовжує аналітичний напрямок мистецтва XX століття, який пов'язаний із супрематизмом, пізнім кубізмом, геометричною абстракцією, оп-артом. Його цікавлять кольоро-во-просторові зв'язки, що він їх будує через контрастні співставлення в системі форма–об'єм, кольор–площина". Вона стверджує, що мистецтво О. Дубовика несе в собі „великий художній зміст".

Євген Прокопов, народжений в 1950 році у Києві, це скульптор, який старається поднати пропасть поміж людиною і натхненням. У своїх скульптурах він показує філософічно-естетичні почування, інтерпретуючи любов, материнство, терпіння та інші внутрішні почування на свій оригінальний спосіб. У його численних працях скульптор уживає так металі, як скла і пластики поруч із бронзою. Він відомий із своїх численних виставок в Україні, в Західній Европі та ЗСА.

Є. Прокопов: „Тайна вечеря" (бронза).

Виставка обох тих цікавих сучасних художників буде відбуватися в УІА від 14-го до 23-го травня і у її влаштованні допомогли мистецькому керівникові УІА Дарії Гойдиш, Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо, Марта Фаріон, що очолює культурний обмін в комітеті міст-побратимів Чикаґо-Київ, і Катря Боверс із Вашінґтону.

Великдень у Ґлен Спей

Цьогорічні великодні святкування в парафії св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., залишили в парафіян і гостей глибокі враження завдяки старанним приготуванням пароха о. Івана Туховича, церковного хору і членів Церковного комітету.

Протягом Великого Посту о. Іван служив кожного тижня відправи. Своїми гарними літургічними проповідями нав'язуючи до щоденного нашого жит-тя приготовляв вірних духовно до Великодня, намагаючись познайомити вірних зі спокоєм і радістю Божої любови, підкреслюючи заповідь любови ближнього, без чого неможливим є згода і єдність в народі, пошана чужої власности і чужого імени. Великодну місіорекол екції і Сповідь провів о. Іван Кащак з Філядельфії. Гарними були ті духовні вправи, багаті тематикою та ілюстровані численними примірами з життя.

У Страсний Четвер під час читання 12-ти Євангелей стояли почергово зі свічками парафіяни обох парафій свв. Петра і Павла та св. Володимира.

У Велику П'ятницю в годині 2-ій по полудні дзвони замовкли тільки діти калатали і по трикратному обході довкола церкви встановлено Плащаницю. Вірні, які заповнили церкву, творили велику чергу до Плащениці. Панував спокійний урочистий настрій. Божий Гріб приготовив Василь Босак, касир, і по-мистецьку удекорувала та прикрасила квітами Евфрозина Мартинець, секретарка парафії. Квіти подарували, як кожного року, д-р Карло і Софія Зайнінґери, колишній член Будівельного комітету нашої церкви. По обох боках Божого Гробу світили великі свічки в пам'ять рідних. Про свічки ті подбала Ірена (Орися) Саляк.

У Велику Суботу парох о. Іван святив паски. Свячення пасок в нас це особливо радісна частина великодніх святкувань; незвична кількість людей, дітвори і молоді заповнили церковну залю і прицерковну площу. Прибули з кошиками прикрашеними вишивками і писанками та повні „великоднього" навіть з далеких околиць.

У Великодну Неділю несподівана кількість людей не могла вміститися в церкві, велика кількість молодих супруж з малими дітьми. По обході довкола церкви о. Іван відправив Воскресну Утреню і Літургію; відчитав Великодніє послання Владики Лостена і при кінці Богослужби виголосив гарну проповідь про наш Великдень, як найвеличніший празник у році, про його велич, що криється в його духовності і в особливій містерійній силі.

Всі Великодні Богослужби співав добре приготований хор, гордість нашого села, під диригентурою інж. Осипа Гапія, та довголітній дяк Богдан Чапля.

Великодні святкування парафії св. Володимира закінчить спільне традиційне „Свячене".

Михайло Кіндрачук

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

НЕЩОДАВНО У БІБЛІОТЕЦІ ім. Гаутона при Гарвардському університеті два професори дослідники творчости відомої американської письменниці минулого століття, Луїзи Мей Алкотт, припадково (був неправильно закаталогований) натрапили на її ніколи досі не опублікований та взагалі невідому працю „Спадок". Твір написаний в 1849 року, як авторці було всього 18 років, і в ньому збуджено авторка розповідає про Ідіт, бідну італійську сироту адоптовану багатою англійською родиною. Досі науковці уважали, що її першим твором була повість „Настрої", а другою всім відомий твір „Малі жінки". З віднайденням „Спадку" названі твори стали другим і третім, а „Спадок" є першим.

ЗВІТУЮЧИ У ПАЛАТІ Репрезентантів, директор Сі-Ай-Ей Джан Дойч сказав, що організована злочинність загрожує встановленню демократії в Росії та переходу тієї країни до ринкової економіки. Він накож підтвердив, що російська мафія запустила свої коріння у понад 50-ох країнах світу, включно зі ЗСА. Джан Дойч і директор ФБІ Луїз Фрі представили сфери діяльности російської організованої злочинности — корупція державних урядовців, торгівля наркотиками, тероризм, продаж зброї, зловживання державною власністю, замовлені вбивства і банкові шахрайства. Коли мова про російську мафію в ЗСА, то вона зосередила свою діяльність в Ню Йорку та Каліфорнії.

ЦИМИ ДНЯМИ колишній міністер закордонних справ Польщі Владислав Бартошевський виявив факти, які свідчать, що Лєх Валенса був головним ініціятором безпідставного звинувачення колишнього прем'єра Юзефа Олєкси у шпигунстві на користь Москви. Як відомо, цей скандал привів до внутрішньополітичної і урядової кризи. Не знайшовши прямих доказів співробітництва Ю. Олєкси з КҐБ, польська прокуратура припинила кримінальну справу проти нього. Однак вже після того варшавські журнали польської орієнтації виступили зі статтями, в яких стверджується, що в картотеках КҐБ значаться понад 50,000 поляків, які були, а може є й тепер, „російськими агентами та інформаторами".

ПОМЕР М. ФАРБАНЕЦЬ

Джерзі Сіти, Н. Дж. — У середу, 1-го травня ц. р. на Флориді помер на 74-му році життя Михайло Фарбанець, який проживав в Джерзі Сіти, Н. Дж. Тлінні останки покійного спочиватимуть в похоронному заведенні Бромільського в Джерзі Сіти. М. Фарбанець, уроджене ць Лемківщини, був членом 170-го Відділу УНСоюзу.

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

❑ „Свобода"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці. Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ПОДІЇ

ВЕСНЯНА ЗАБАВА В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Місцевий 3-ій Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує весняну забаву під музику оркестри „Нове покоління". Забава відбудеться у суботу, 11-го травня, о год. 9-ій вечора в Українській Централі, 240 Говп аве в Пассейку, Н. Дж.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ ОУА „САМОПОМІЧ"

Ню Йорк. — Управа місцевого Відділу ОУА „Самопоміч" повідомляє, що Річні загальні збори Відділу відбудуться у суботу, 11-го травня, при 98 Друга аве. в Ню Йорку. Початок о год. 2:30 після полудня.

ВИСТАВА „ЛІСОВОЇ ПІСНІ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцева Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч", відзначаючи своє 45-ліття, спонзорує постановку драми Лесі Українки „Лісова пісня" у виконанні Студії Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької (Студія відзначає 30-ліття свого існування). Драма буде поставлена у суботу, 1-го червня, о год. 7:30 вечора і у неділю, 2-го червня, о 3-ій після полудня в The Sylvia and Danny Kaye Playhouse, Hunter College, 68th Street between Lexington and Park Avenues.

ВИСТАВКА ТВОРІВ КИЇВСЬКИХ МИСТЦІВ В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує виставку живопису Олександра Дубовика та скульптур Євгена Прокопова з Києва. Відкриття її відбудеться у вівторок, 14-го травня, від 6-ої до 9-ої год. вечора. Виставка діятиме до четверга, 23-го травня, і буде відкрита між 2-ою—6-ою год. після полудня, або за домовленням. Адреса УІА: 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку, тел. (212) 288-8660.

З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ СЕНЬЙОРІВ УНС

Союзівка. — Тут від 9-го до 14-го червня проходитиме XXII З'їзд Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу. З уваги на обмежену кількість кімнат, їх треба резервувати заздалегідь. Адреса: Soyuzivka, UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N. Y. 12446, тел. (914) 626-5641, факс (914) 626-4638.

В ІНТЕРВ'Ю для німецької газети „Ґенеральцайтер" духовний лідер Гезболли шейх Мохаммед Гуссейн Фаддаля заявив: „Жидівська держава, створена на священній арабській землі, повина бути знищена, а жиди повинні повернутися у ті країни, звідки приїхали. Палестина належить усьому арабському світові, бо в ній знаходяться святі місця ісляму. Шіїти ніколи не погодяться, щоб мусулманські святині перебували під контролею жидів. Ми створимо мусулманську імперію від Теграну до Середземного моря — силою переконання і силою нашої зброї". Не обминув шейх Фаддаля своєю увагою і „великого шайтана": „Весь світ дивиться на ЗСА як на наймогутнішу країну, однак віруючі добре знають, що її дні пораховані". Не дивно, що шіїти продовжують погрожувати: „Ніколи не погодимося на визнання Ізраїля! Смерть Ізраїлеві і Америці!"

Завершився...

(Закінчення зі стор. 2)

звичаї інших реґіонів України та інших народів, побачити чарівні праці юних майстрів писанки, перейняти у них досвід".

„Атмосфера конкурсу була щирою, дружньою, надхненною, творчою" — заявила дружина школи-ліцею ч. 23 Прикарпатського Університету ім. В. Стефаника.

Отже, в провінційному місті Івано-Франківському завершився 1-ий Міжнародний конкурс дитячої писанки. Він залишив світло Великодня у кожному серці.

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ REAL ESTATE ✻

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻